

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 3 Ιουλίου 2017
(OR. en)

10873/17

DAPIX 247
DATAPROTECT 126
CODEC 1181
ENFOPOL 340
EUROJUST 105
FRONT 305
VISA 255
EURODAC 21
ASILE 47
SIRIS 117
CSCI 18
SAP 8
COMIX 493
JAI 651

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τον Γενικό Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο κ. Jordi AYET PUIGARNAU, Διευθυντής
Ημερομηνία Παραλαβής:	29 Ιουνίου 2017
Αποδέκτης:	κ. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2017) 346 final
Θέμα:	ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ σχετικά με τη λειτουργία του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (eu-LISA)

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2017) 346 final.

συνημμ.: COM(2017) 346 final

Βρυξέλλες, 29.6.2017
COM(2017) 346 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**σχετικά με τη λειτουργία του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη Λειτουργική Διαχείριση
Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και
Δικαιοσύνης (eu-LISA)**

{SWD(2017) 249 final}
{SWD(2017) 250 final}

1. Εισαγωγή

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (eu-LISA ή ο Οργανισμός) ιδρύθηκε το 2011 με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1077/2011¹ (ο ιδρυτικός κανονισμός), με σκοπό να παράσχει μια μακροπρόθεσμη λύση για τη λειτουργική διαχείριση, σε κεντρικό επίπεδο, συστημάτων ΤΠ μεγάλης κλίμακας στον εν λόγω χώρο. Ο ιδρυτικός κανονισμός τροποποιήθηκε στις 20 Ιουλίου 2015 από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 603/2013 (αναδιατύπωση του κανονισμού Eurodac)², ώστε να αντικατοπτρίζει τις μεταβολές που επέφερε ο τελευταίος ως προς τα καθήκοντα του Οργανισμού που συνδέονται με το Eurodac.

Επί του παρόντος, ο eu-LISA διαχειρίζεται το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS), το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) και το Eurodac, δηλαδή τα μέσα που είναι αναγκαία για τη διαφύλαξη του χώρου Σένγκεν και τη διαχείριση των συνόρων, καθώς και για την εφαρμογή των πολιτικών ασύλου και θεωρήσεων. Ο eu-LISA μπορεί επίσης να είναι υπεύθυνος για την προετοιμασία, την ανάπτυξη και τη λειτουργική διαχείριση άλλων συστημάτων ΤΠ μεγάλης κλίμακας στον τομέα πολιτικής, εάν αυτό προβλέπεται από σχετική νομοθετική πράξη βάσει των άρθρων 67 έως 89 της ΣΛΕΕ. Ο eu-LISA άρχισε να λειτουργεί την 1η Δεκεμβρίου 2012. Σύμφωνα με το άρθρο 31 παράγραφος 1 του ιδρυτικού κανονισμού, η Επιτροπή διενήργησε την πρώτη αξιολόγηση του Οργανισμού σε στενή συνεργασία με το διοικητικό συμβούλιο του Οργανισμού. Στη διαδικασία συμμετείχε ενεργά και ο eu-LISA.

Η παρούσα έκθεση βασίζεται στις διαπιστώσεις της εξωτερικής αξιολόγησης της δράσης του Οργανισμού που κάλυψε την περίοδο από τον Δεκέμβριο του 2012 έως τον Σεπτέμβριο του 2015. Ο ιδρυτικός κανονισμός (άρθρο 31 παράγραφος 2) προβλέπει ότι, με βάση την αξιολόγηση, η Επιτροπή, έπειτα από διαβούλευση με το διοικητικό συμβούλιο, εκδίδει συστάσεις σχετικά με αλλαγές στον κανονισμό, τις οποίες διαβιβάζει στη συνέχεια, μαζί με τη γνώμη του διοικητικού συμβουλίου και τις δέουσες προτάσεις, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και τον Ευρωπαϊκό Επόπτη Προστασίας Δεδομένων. Η παρούσα έκθεση επικεντρώνεται στις συστάσεις που αφορούν αλλαγές στον ιδρυτικό κανονισμό. Στις 21 Μαρτίου 2017, το διοικητικό συμβούλιο του eu-LISA ενέκρινε σχέδιο δράσης σχετικά με τη συνέχεια που πρέπει να δοθεί στις διαπιστώσεις της αξιολόγησης για τις οποίες δεν απαιτούνται αλλαγές στον ιδρυτικό κανονισμό.

Η παρούσα έκθεση καλύπτει το αποτέλεσμα της αξιολόγησης, όπως παρουσιάζεται στο συνημμένο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με την αξιολόγηση του eu-LISA, καθώς και στην έκθεση εξωτερικής αξιολόγησης³ (τμήμα 2). Η έκθεση εξετάζει την αξιολόγηση και τον ρόλο του Οργανισμού υπό ευρύτερη προοπτική και λαμβάνει υπόψη περαιτέρω αντικειμενικές και νομικές εξελίξεις, καθώς και εξελίξεις πολιτικής (βλέπε τμήμα 3).

¹ ΕΕ L 286 της 1.11.2011, σ. 1.

² ΕΕ L 180 της 29.6.2013, σ. 1.

³ http://bookshop.europa.eu/is-bin/INTERSHOP.enfinity/WFS/EU-Bookshop-Site/en_GB/-/EUR/ViewPublication-Start?PublicationKey=DR0116464

2. Αξιολόγηση του eu-LISA για την περίοδο 2012-2015

2.1. Πλαίσιο της αξιολόγησης

Η αξιολόγηση του eu-LISA ξεκίνησε ακριβώς πριν από τη δημοσίευση του ευρωπαϊκού θεματολογίου για την ασφάλεια⁴ και του ευρωπαϊκού προγράμματος δράσης για τη μετανάστευση⁵, τον Απρίλιο και τον Μάιο του 2015 αντίστοιχα. Στις εν λόγω ανακοινώσεις περιγράφονταν οι κατευθύνσεις για την ανάπτυξη και την εφαρμογή της πολιτικής της ΕΕ με στόχο την αντιμετώπιση των παράλληλων προκλήσεων της διαχείρισης της μετανάστευσης, της καταπολέμησης της τρομοκρατίας, του οργανωμένου εγκλήματος και του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο.

Και στις δύο ανακοινώσεις περιλαμβάνονται άμεσες αναφορές στα συστήματα που διαχειρίζεται ο eu-LISA σε κεντρικό επίπεδο ή που προβλέπεται να αναπτύξει και να διαχειρίζεται, με την επιφύλαξη της έκδοσης των συναφών νομοθετικών πράξεων.

Για την αποτελεσματικότερη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων του χώρου Σένγκεν απαιτείται καλύτερη αξιοποίηση των (νέων) ευκαιριών που προσφέρουν τα συστήματα ΤΠ και οι σύγχρονες τεχνολογίες. Η αξιολόγηση διενεργήθηκε στο πλαίσιο των πρωτοφανών μεταναστευτικών ροών, καθώς και των νέων απειλών κατά της ασφάλειας (των τρομοκρατικών επιθέσεων), με τις οποίες βρίσκονται αντιμέτωπα τα κράτη μέλη και με βάση τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στα οποία επισημαίνεται η επείγουσα ανάγκη καταπολέμησης αυτών των φαινομένων με νέο δυναμισμό και νέα εργαλεία⁶. Τα εν λόγω γεγονότα και συμπεράσματα ανέδειξαν ακόμη μία φορά τη ζωτική σημασία των βάσεων δεδομένων που διαχειρίζεται ο Οργανισμός για την καθημερινή, αποτελεσματική και βιώσιμη λειτουργία του χώρου Σένγκεν.

2.2. Διαπιστώσεις της αξιολόγησης

Εν γένει, η αξιολόγηση επιβεβαίωσε ότι ο Οργανισμός διασφαλίζει με αποτελεσματικό τρόπο τη λειτουργική διαχείριση των συστημάτων ΤΠ μεγάλης κλίμακας στον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης και επιτελεί τα καθήκοντα που προβλέπονται στον κανονισμό, καθώς και νέα καθήκοντα που του ανατίθενται. Διαπιστώθηκε επίσης ότι ο eu-LISA συνέβαλε αποτελεσματικά στην εδραίωση ενός πιο συντονισμένου, αποτελεσματικού και συνεκτικού περιβάλλοντος ΤΠ για τη διαχείριση των συστημάτων ΤΠ μεγάλης κλίμακας που υποστηρίζουν την εφαρμογή των πολιτικών στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων (ΔΕΥ).

Ωστόσο, κατά την αξιολόγηση διαπιστώθηκε επίσης ότι υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης. Η συντριπτική πλειονότητα των ελλείψεων μπορεί να αντιμετωπιστεί με διορθωτικές και οργανωτικές αλλαγές, αλλαγές σε επίπεδο στελέχωσης προσωπικού ή αλλαγές στις πρακτικές και στα έγγραφα εργασίας του eu-LISA. Εντούτοις, προκειμένου να προσαρμοστεί η εντολή του Οργανισμού ώστε να διασφαλιστεί ότι ανταποκρίνεται στις προκλήσεις της ΕΕ στον τομέα της μετανάστευσης και της ασφάλειας, η αξιολόγηση προσδιόρισε την ανάγκη περιορισμένης αναθεώρησης ή επέκτασης των καθηκόντων που έχουν ανατεθεί στον eu-LISA βάσει του ιδρυτικού κανονισμού και άλλων συναφών νομοθετικών πράξεων.

⁴ COM(2015) 185 final της 28.4.2015.

⁵ COM(2015) 240 final της 13.5.2015.

⁶ EUCO 22/15, EUCO 26/15, EUCO 28/15, EUCO 1/16, EUCO 12/1/16 REV 1.

Οι κυριότερες **διαπιστώσεις**⁷ της αξιολόγησης ως προς τα τέσσερα κριτήρια αξιολόγησης είναι οι ακόλουθες:

2.2.1. Αποτελεσματικότητα

Ο eu-LISA διασφαλίζει με αποτελεσματικό τρόπο τη **λειτουργική διαχείριση των τριών συστημάτων ΤΠ μεγάλης κλίμακας** και έχει θέσει σε εφαρμογή αποτελεσματικά **οργανωτικά πλαίσια**. Ωστόσο, κατά την παρακολούθηση των επιδόσεων των εφαρμοζόμενων διαδικασιών ΤΠ προσδιορίστηκαν σημαντικές δυνατότητες βελτίωσης. Εντοπίστηκε κίνδυνος όσον αφορά τη **συνέχιση των εργασιών λόγω της απουσίας ενιαίου και εγκάρσιου σχεδίου αποκατάστασης μετά από καταστροφές για τα τρία συστήματα**. Λείπουν επίσης **βασικοί δείκτες επιδόσεων**, ενώ διαπιστώνεται έλλειψη συστηματικής **επανεξέτασης της ικανότητας των συστημάτων** και πλημμελής **διαδικασία κοινοποίησης συμβάντων**.

Η δυσχέρεια που συνδέεται με την υφιστάμενη κατανομή καθηκόντων μεταξύ του eu-LISA και της Επιτροπής όσον αφορά την **υποδομή επικοινωνιών**⁸ θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί με την ανάθεση στον Οργανισμό της πλήρους αρμοδιότητας διαχείρισης της υποδομής επικοινωνιών και τη μεταβίβαση σε αυτόν του αντίστοιχου προϋπολογισμού και των καθηκόντων που διαχειρίζεται επί του παρόντος η Επιτροπή. Η τρέχουσα κατανομή καθηκόντων δεν απαιτείται πλέον βάσει σύμβασης ή άλλως⁹ και η μεταβίβαση θα μπορούσε να απλουστεύσει τη σχέση μεταξύ του αναδόχου και του Οργανισμού, ελαχιστοποιώντας παράλληλα τα διαχειριστικά και διοικητικά γενικά έξοδα και τις σχετικές δαπάνες.

Για λόγους αποτελεσματικότητας, και επιπλέον των στατιστικών στοιχείων που δημοσιεύονται επί του παρόντος, όπως απαιτείται βάσει του ισχύοντος νομικού πλαισίου, αξίζει να εξεταστεί το ενδεχόμενο επέκτασης της αρμοδιότητας του eu-LISA ώστε να συμπεριλαμβάνει την **παραγωγή/δημοσίευση στατιστικών στοιχείων για κάθε σύστημα**. Στο ίδιο πνεύμα, θα ήταν επίσης σκόπιμο να διερευνηθεί η δυνατότητα ο eu-LISA να επιφορτιστεί με το καθήκον εκπόνησης εκθέσεων σχετικά με την ποιότητα και την ανάλυση των δεδομένων (δηλαδή εκθέσεων ανάλυσης των δεδομένων που περιλαμβάνονται στα συστήματα από τα κράτη μέλη για τις οποίες απαιτείται πρόσβαση στα δεδομένα εντός των συστημάτων).

Η **παρακολούθηση της έρευνας** θεωρείται σημαντική και απαραίτητη. Ωστόσο, το αποτέλεσμα μέχρι στιγμής είναι αρκετά περιορισμένο και θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στη διασφάλιση της συμμόρφωσης με την εντολή και της συνεκτικότητας με τις δραστηριότητες έρευνας άλλων ενδιαφερόμενων φορέων.

Οι **δραστηριότητες κατάρτισης** ανταποκρίνονται, καταρχήν, στις ανάγκες των εθνικών αρχών. Ωστόσο, κρίνεται αναγκαία η περαιτέρω προσαρμογή της κατάρτισης στις τεχνικές ανάγκες.

Ο eu-LISA ανταποκρίθηκε αποτελεσματικά στα **νέα καθήκοντα**, ιδίως όσον αφορά το DubliNet, το VISION και την υλοποίηση του πιλοτικού προγράμματος για τα ευφυή σύνορα¹⁰.

⁷ Για λεπτομέρειες σχετικά με το σύνολο των διαπιστώσεων, βλέπε την έκθεση εξωτερικής αξιολόγησης (<http://bookshop.europa.eu>).

⁸ Βλέπε άρθρο 7 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1077/2011.

⁹ Εξαιρουμένων των συστημάτων που χρησιμοποιούν το EuroDomain, όπως το Eurodac.

¹⁰ Βλέπε το συνημμένο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, κυρίως το τμήμα 1.1, σ. 3 (DubliNet, VISION, πιλοτικό πρόγραμμα για τα ευφυή σύνορα) και το τμήμα 2.1, σ. 4 (πιλοτικό πρόγραμμα για τα ευφυή σύνορα).

Το εν λόγω πρόγραμμα, του οποίου η υλοποίηση ήταν κατά τα άλλα ικανοποιητική, ανέδειξε την ανάγκη να ενισχύσει ο Οργανισμός τη **χρηματοοικονομική διαχειριστική ικανότητά** του όσον αφορά τη διαχείριση των επιχορηγήσεων της ΕΕ. Η αξιολόγηση επιβεβαίωσε ότι, εάν ο eu-LISA επιφορτιζόταν με το καθήκον ανάπτυξης νέων συστημάτων ΤΠ μεγάλης κλίμακας, δεν θα ήταν σε θέση να αντεπεξέλθει με τους υφιστάμενους πόρους, δεδομένου ότι στερείται επαρκούς ικανότητας διαχείρισης και ανάπτυξης έργου. Όσον αφορά την **εταιρική σχέση και τις συνέργειες με άλλους οργανισμούς της ΕΕ**, ο eu-LISA έχει αναπτύξει συνεργατικές και αποτελεσματικές ρυθμίσεις εργασίας με τους σημαντικότερους οργανισμούς στον τομέα ΔΕΥ. Ωστόσο, θα πρέπει να διασφαλίζεται η τήρηση της εντολής του και εντοπίστηκε κίνδυνος απώλειας της εστίασης στις βασικές προτεραιότητες δραστηριοτήτων, για παράδειγμα μέσω του φιλόδοξου στόχου του eu-LISA να παρέχει υπηρεσίες σε άλλους οργανισμούς.

Ένα άλλο πολύ σημαντικό σημείο είναι η καλύτερη αξιοποίηση των δυνατοτήτων των **συμβουλευτικών ομάδων** με μέριμνα ώστε να ζητείται η γνώμη τους σχετικά με τα έγγραφα προγραμματισμού εγκαίρως και να εξασφαλίζεται η συνεισφορά τους. Επιπλέον, ο Οργανισμός θα πρέπει να ενισχύσει τη στήριξη της προστασίας δεδομένων στο Στρασβούργο, είτε με τη μεταφορά του **υπεύθυνου προστασίας δεδομένων** από το Τάλιν στο Στρασβούργο είτε με τον διορισμό αναπληρωτή υπεύθυνου προστασίας δεδομένων εκεί, προκειμένου να βελτιωθεί η επικοινωνία με το τεχνικό προσωπικό στο Στρασβούργο και να παρασχεθεί σε αυτό συνδρομή σε θέματα προστασίας των δεδομένων.

2.2.2. Αποδοτικότητα

Κατά την εκτέλεση των **καθηκόντων του στο πλαίσιο της εντολής του**, ο eu-LISA εναρμόνισε κατά τρόπο αποδοτικό τις λειτουργίες, τις δραστηριότητες και τις εσωτερικές διαδικασίες με τη διαχείριση ενός πλαισίου ΤΠ. Ωστόσο, ενδείκνυται να επανεξεταστεί η κατανομή των πόρων στα διάφορα καθήκοντα ώστε να διασφαλίζεται η διάθεση επαρκούς προσωπικού για τη διαχείριση έργου με βάση τις ανάγκες του εκάστοτε έργου. Ο eu-LISA έχει αναπτύξει σταδιακά μια στρατηγική σύναψης συμβάσεων και ρυθμίσεις ανάθεσης συμβάσεων. Ο Οργανισμός κατέγραψε επίσης κάποια πρόοδο ως προς την ακρίβεια και τη σαφήνεια των βασικών εγγράφων προγραμματισμού και υποβολής στοιχείων που αποτελούν τη σημαντικότερη πηγή για τη **συνολική αξιολόγηση των επιδόσεων**. Ωστόσο, υπάρχουν ακόμη περιθώρια βελτίωσης όσον αφορά τόσο τους μηχανισμούς προγραμματισμού και υποβολής στοιχείων όσο και τη διαφάνειά τους. Από πλευράς **οργανωτικών λύσεων, ανθρώπινων πόρων και διαδικασιών**, ο Οργανισμός ενήργησε σε σταθερή βάση σύμφωνα με τη διαδικασία του προϋπολογισμού αλλά, επιπλέον της δέουσας εξασφάλισης της συμμετοχής όλων των ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένου του τεχνικού προσωπικού του Οργανισμού, η συμβολή του οποίου θα μπορούσε δυνητικά να είναι μεγαλύτερη στη διαδικασία του προϋπολογισμού εάν διέθετε ενισχυμένο ρόλο, θα μπορούσε επίσης να εξασφαλίσει τη μεγαλύτερη συμμετοχή των συμβουλευτικών ομάδων, διαβιβάζοντάς τους όλες τις συναφείς πληροφορίες σχετικά με τα έργα που πρέπει να αξιολογούν προκειμένου να παρέχουν ορθές συμβουλές στο διοικητικό συμβούλιο.

Κατά την αξιολόγηση δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στη **ρύθμιση πολλαπλών εγκαταστάσεων**. Από τη συγκριτική ανάλυση όλων των εναλλακτικών σεναρίων, τα οποία περιγράφονται λεπτομερώς στην έκθεση εξωτερικής αξιολόγησης, προέκυψαν οι απαιτούμενες διαβεβαιώσεις ότι εξακολουθούν να ισχύουν οι εκτιμήσεις ασφάλειας για τη δημιουργία της κύριας και της εφεδρικής εγκατάστασης των συστημάτων στη Γαλλία και την Αυστρία αντίστοιχα. Το ίδιο ισχύει και ως προς τις πολιτικές εκτιμήσεις για την εγκατάσταση της

έδρας του Οργανισμού στην Εσθονία¹¹. Κατά συνέπεια, οι πρόσθετες άμεσες και έμμεσες δαπάνες¹² που συνδέονται με τη ρύθμιση πολλαπλών εγκαταστάσεων του Οργανισμού θεωρούνται αιτιολογημένες και εύλογες.

Όσον αφορά τον προγραμματισμό, ο eu-LISA έθεσε σε εφαρμογή επαρκείς διαδικασίες για την κατάρτιση του **ετήσιου προγράμματος εργασίας και προϋπολογισμού**. Εισήγαγε επίσης επαρκείς και κατάλληλες πρακτικές και συστήματα λογιστικής καταγραφής, σύμφωνα με τις γενικές πρακτικές της ΕΕ. Στο πεδίο αυτό θα μπορούσαν να επέλθουν περαιτέρω βελτιώσεις με τη μεγαλύτερη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων φορέων και των συμβουλευτικών ομάδων, και ειδικότερα με:

- τη διενέργεια συστηματικών εκ των προτέρων και εκ των υστέρων αξιολογήσεων των προγραμμάτων και των δραστηριοτήτων που συνεπάγονται σημαντικές δαπάνες, όπως απαιτείται βάσει του άρθρου 29 παράγραφος 5 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1271/2013¹³ της Επιτροπής και του δημοσιονομικού κανονισμού του Οργανισμού¹⁴ και
- τη σύνδεση, κατά τρόπο πιο συγχρονισμένο και διαφανή, της υποβολής εκθέσεων για τον προϋπολογισμό με την υλοποίηση του ετήσιου προγράμματος εργασίας. Επιπροσθέτως, η θέσπιση συστήματος διαχείρισης βάσει δραστηριοτήτων και η αναλυτικότερη πολυετής πρόβλεψη όσον αφορά τον προϋπολογισμό θα παράσχουν τη δυνατότητα στον eu-LISA να προβαίνει σε καλύτερη χρηματοοικονομική επισκόπηση των δραστηριοτήτων του, καθιστώντας παράλληλα ευκολότερο τον προγραμματισμό του.

Εν γένει, ο eu-LISA αντεπεξήλθε αποτελεσματικά στα νέα καθήκοντα. Ωστόσο, θα μπορούσε να διαχειριστεί καλύτερα τη χρήση εξωτερικών πόρων μέσω της ενίσχυσης των **εσωτερικών ικανοτήτων** και του περιορισμού της εξάρτησής του από εξωτερικούς αναδόχους. Ο eu-LISA θέσπισε επίσης κατάλληλες **πολιτικές, διεργασίες και διαδικασίες** για τη διακυβέρνηση, τη διάρθρωση και την οργάνωση των δραστηριοτήτων. Ωστόσο, ο Οργανισμός θα πρέπει να

¹¹ Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου 2003, τα κράτη μέλη συμφώνησαν να δώσουν προτεραιότητα στις προσχωρούσες χώρες στην κατανομή των εδρών των κοινοτικών υπηρεσιών και οργανισμών που θα ιδρυθούν στο μέλλον. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του εν λόγω Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, οι έδρες των μελλοντικών υπηρεσιών και οργανισμών πρέπει να εγκαθίστανται κατά κύριο λόγο στα κράτη μέλη που προσχώρησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση από το 2004 και μετέπειτα. Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ιουνίου 2008 υπενθυμίστηκαν τα συμπεράσματα του 2003 και συμφωνήθηκε επιπλέον ότι θα πρέπει να δοθεί η δέουσα προτεραιότητα στα κράτη μέλη που δεν φιλοξενούν ήδη κάποια υπηρεσία ή οργανισμό της ΕΕ. Η επιλογή του Τάλιν από τους συννομοθέτες ως έδρας του eu-LISA βασίστηκε στην κοινή πρόταση της Εσθονίας και της Γαλλίας σύμφωνα με την οποία η έδρα του Οργανισμού θα ήταν το Τάλιν, ενώ η τεχνική εγκατάσταση θα παρέμενε στο Στρασβούργο όπου είχαν ήδη αναπτυχθεί τα συστήματα.

¹² Στις **απτές** δαπάνες περιλαμβάνονται τα έξοδα αποστολής για τις μετακινήσεις μεταξύ των εγκαταστάσεων, οι παράλληλες διαδικασίες για τη σύναψη συμβάσεων, οι πολλαπλοί ανάδοχοι για τους παρόχους υπηρεσιών (π.χ. καθαρισμός, ασφάλεια) ή οι αναξιοποίητες ευκαιρίες για οικονομίες κλίμακας στις δαπάνες λειτουργίας. Παραδείγματα **μη απτών** μειονεκτημάτων αποτελούν οι αρνητικές επιπτώσεις στην ευχερή επικοινωνία μεταξύ των εγκαταστάσεων (η οποία επιδεινώνεται περισσότερο από τον λειτουργικό διαχωρισμό μεταξύ Τάλιν και Στρασβούργου), οι εγγενείς προκλήσεις διαχείρισης λόγω γεωγραφικής απόστασης, η διατήρηση και προσέλκυση ειδικευμένου εργατικού δυναμικού ή το εμπόδιο στη διαμόρφωση μιας ισχυρής και ενιαίας οργανωτικής νοοτροπίας.

¹³ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1271/2013 της Επιτροπής, ΕΕ L 328, της 7.12.2013, σ. 42.

¹⁴ Στη γνώμη της σχετικά με το ετήσιο πρόγραμμα εργασίας του eu-LISA για το 2017, η Επιτροπή υπενθύμισε ότι, σύμφωνα με τον χάρτη διακυβέρνησης ΤΠ της Γενικής Γραμματείας της Επιτροπής, ο οποίος ισχύει από τις 14.2.2011, για όλα τα έργα με εκτιμώμενο κόστος άνω των 500 000 EUR πρέπει να καταρτίζεται «έγγραφο οράματος», στο οποίο αξιολογούνται οι νομικές, τεχνικές, χρηματοδοτικές και οργανωτικές πτυχές, καθώς και η πολυετής διάσταση των έργων.

λάβει μέτρα για την επικαιροποίησή τους σε τακτική βάση. Η διακυβέρνηση ασκήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις περί διακυβέρνησης που προβλέπονται στον ιδρυτικό κανονισμό και στον εσωτερικό κανονισμό¹⁵. Εντούτοις, θα πρέπει να βελτιωθεί η συμμετοχή των συμβουλευτικών ομάδων με την αύξηση της ενεργής και έγκαιρης συμμετοχής τους στην προετοιμασία των εγγράφων του διοικητικού συμβουλίου (ιδίως των ετήσιων προγραμμάτων εργασίας και των εκθέσεων δραστηριοτήτων), καθώς και στην αξιολόγηση και την κατά προτεραιότητα ιεράρχηση των έργων που προβλέπονται από τον eu-LISA. Η χρήση της γραπτής διαδικασίας θα πρέπει να επανεξεταστεί προκειμένου να διασφαλιστεί ότι δεν εγκρίνονται σιωπηρώς σημαντικές αποφάσεις που έχουν μείζονες χρηματοοικονομικές επιπτώσεις και πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συζήτησης στο διοικητικό συμβούλιο.

2.2.3. Συνεκτικότητα

Με εξαίρεση τις περιστασιακές παρεμβάσεις που δεν ήταν σύμφωνες με τη γραμμή πολιτικής της Επιτροπής ή που παρερμήνευσαν την εντολή του, ο *eu-LISA ενήργησε, συνολικά, συνεκτικά* με τους κυριότερους ενδιαφερόμενους φορείς, είτε επρόκειτο για την Επιτροπή και άλλα θεσμικά όργανα είτε για τα κράτη μέλη και τις συνδεδεμένες χώρες.

Ο Οργανισμός κατέβαλε αξιέπαινες προσπάθειες για να εδραιώσει ορθή στρατηγική συνεργασίας προκειμένου να εξασφαλιστεί η συμμετοχή διαφόρων ενδιαφερόμενων φορέων, με διαρθρωμένο τρόπο, μέσω της υιοθέτησης στρατηγικής διαχείρισης ενδιαφερόμενων φορέων.

Όσον αφορά την αποτελεσματική *συνεργασία με την Επιτροπή*, παρέχεται ισχυρό πλαίσιο προς τον σκοπό αυτό στον ιδρυτικό κανονισμό και στο μνημόνιο κατανόησης μεταξύ της Επιτροπής και του Οργανισμού¹⁶. Ωστόσο, η εκπόνηση, όπως και το περιεχόμενο, των εγγράφων προγραμματισμού του eu-LISA θα μπορούσε να βελτιωθεί και να ευθυγραμμίζεται αυστηρά με την εντολή του και τις γνώμες της Επιτροπής. Όπως υπογραμμίζεται στην εκτίμηση της αποτελεσματικότητας του Οργανισμού, στην αξιολόγηση διατυπώθηκε το συμπέρασμα ότι συνιστάται η μεταβίβαση των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής που αφορούν *την υποδομή επικοινωνιών* στον Οργανισμό, ώστε να βελτιωθεί η συνεκτικότητα ως προς τη διαχείριση των αντίστοιχων καθηκόντων. Ο Οργανισμός διαθέτει την τεχνική ικανότητα και επάρκεια για την εκτέλεση των εν λόγω καθηκόντων, ενώ η μεταβίβασή τους θα μπορούσε επίσης να συμβάλει στη βελτίωση της αποδοτικότητας.

2.2.4. Συνάφεια και προστιθέμενη αξία

Εν γένει, από την αξιολόγηση παρασχέθηκαν οι απαιτούμενες διαβεβαιώσεις ότι η δημιουργία του eu-LISA προσδίδει *προστιθέμενη αξία*, κυρίως με την τοποθέτηση και των τριών συστημάτων «υπό την ίδια στέγη», τη συγκέντρωση εμπειρογνωσίας, την αξιοποίηση συνεργειών και την παροχή της δυνατότητας εφαρμογής πιο ευέλικτου πλαισίου από ό,τι ήταν δυνατόν στο παρελθόν. Η κυριότερη επιτυχία του eu-LISA από την ίδρυσή του συνίσταται στην ικανότητά του να διασφαλίζει *ενιαίο και σταθερό περιβάλλον* για τη λειτουργία και τη συντήρηση των συστημάτων σε κεντρικό επίπεδο. Αυτό έχει συμβάλει στη διαμόρφωση ενός *συντονισμένου, αποτελεσματικού και συνεκτικού περιβάλλοντος ΤΠ για τη διαχείριση των συστημάτων ΤΠ που υποστηρίζουν την εφαρμογή των πολιτικών στον τομέα ΔΕΥ*. Η σύσταση ενιαίας διαχειριστικής αρχής για την ανάληψη της λειτουργικής διαχείρισης των τριών συστημάτων ΤΠ δημιουργεί υψηλό επίπεδο προστιθέμενης αξίας, στον βαθμό που ο Οργανισμός εκτελεί τα καθήκοντά του με αποτελεσματικό και αποδοτικό τρόπο.

¹⁵ Όπως αναθεωρήθηκε από το έγγραφο 2015-153, το οποίο εγκρίθηκε κατά την 11η συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου του eu-LISA (17-18 Νοεμβρίου 2015).

¹⁶ C(2014) 3486 final.

Ωστόσο, σύμφωνα με την αξιολόγηση, δεν είναι ακόμη δυνατόν να διαπιστωθεί αν η δημιουργία του eu-LISA έχει οδηγήσει στην αύξηση της αποδοτικότητας μέσω *οικονομικών κλίμακας*. Η διενέργεια συνολικής συγκριτικής εκτίμησης των δαπανών δεν ήταν εφικτή λόγω διαφοράς στον τρόπο καταγραφής των δαπανών πριν από και μετά τη μεταβίβαση των συστημάτων στον Οργανισμό, καθώς και λόγω της απουσίας εσωτερικής διαδικασίας καταγραφής για τον υπολογισμό των συνολικών δαπανών που συνδέονται με κάθε σύστημα.

Από τη σύγκριση των λειτουργικών δαπανών εντοπίστηκε η ανάγκη ο Οργανισμός να διασφαλίζει την ακριβή καταγραφή των δαπανών για κάθε σύστημα (διαχείριση βάσει δραστηριοτήτων) προκειμένου να εξακριβωθεί αν έχει επιτευχθεί αύξηση της αποδοτικότητας. Παρότι είναι σαφές ότι δημιουργήθηκαν *συνέργειες* σε διοικητικό και οργανωτικό επίπεδο, εξακολουθεί να αναπτύσσεται μια αρχιτεκτονική για τα συστήματα ΤΠ που προσανατολίζεται στις υπηρεσίες.

3. Εξελίξεις μετά την περίοδο της αξιολόγησης

Η αξιολόγηση του eu-LISA συνέπεσε με την πρώτη αξιολόγηση των νομοθετικών πλαισίων του SIS II¹⁷ και του VIS¹⁸. Ομοίως, στο πλαίσιο των εργασιών για τη μελλοντική αρχιτεκτονική της πολιτικής ασύλου της ΕΕ, η Επιτροπή εξέδωσε μια ανακοίνωση¹⁹ και νομοθετικές προτάσεις, συμπεριλαμβανομένης πρότασης για επανεξέταση του κανονισμού του Δουβλίνου²⁰ η οποία αναθέτει στον eu-LISA την ανάπτυξη και τη λειτουργική διαχείριση ενός νέου αυτοματοποιημένου συστήματος²¹. Η δέσμη νομοθετικών προτάσεων περιλαμβάνει επίσης πρόταση για την επανεξέταση του κανονισμού Eurodac²², η οποία επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής του συστήματος. Και οι δύο πρωτοβουλίες θα έχουν αντίκτυπο στον eu-LISA.

Μια άλλη σημαντική συμβολή της Επιτροπής είναι η ανακοίνωση του Απριλίου 2016 με τίτλο «Πιο Ισχυρά και Έξυπνα Συστήματα Πληροφοριών για τα Σύνορα και την Ασφάλεια»²³. Στην εν λόγω ανακοίνωση, πρωταρχικός σκοπός της οποίας είναι η βελτίωση της διαλειτουργικότητας των συστημάτων πληροφοριών, προβλέπονται νέα καθήκοντα για τον Οργανισμό, ορισμένα από τα οποία θα ασκούνται από κοινού με την Επιτροπή, ενώ κάποια άλλα θα εκτελούνται επίσης σε συνεργασία με τα κράτη μέλη. Τονίζεται δε ότι η Επιτροπή θα εξετάσει τη δυνατότητα θέσπισης ενός νέου συστήματος, του ευρωπαϊκού συστήματος πληροφοριών και αδείας ταξιδιού (ETIAS). Η Επιτροπή εξέδωσε την πρόταση για το ETIAS τον Νοέμβριο του 2016²⁴ και επί του παρόντος εξετάζεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Οι καινοτόμες λύσεις που προσδιορίζονται στην ανακοίνωση αποτυπώνονται επίσης στον *οδικό χάρτη για την ενίσχυση της ανταλλαγής πληροφοριών και της διαχείρισης πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων λύσεων διαλειτουργικότητας στον τομέα*

¹⁷ COM(2016) 880 final της 21.12.2016.

¹⁸ COM(2016) 655 final της 14.10.2016.

¹⁹ COM(2016) 197 final της 6.4.2016.

²⁰ COM(2016) 270 final της 4.5.2016.

²¹ Ένα αυτοματοποιημένο σύστημα που θα καταστήσει δυνατή την καταχώριση όλων των αιτήσεων διεθνούς προστασίας και την παρακολούθηση του ποσοστού κάθε κράτους μέλους επί του συνόλου των αιτήσεων, καθώς και του διορθωτικού συστήματος κατανομής.

²² COM(2016) 272 final της 4.5.2016.

²³ COM(2016) 194 final της 6.4.2016.

²⁴ COM(2016) 731 final της 16.11.2016.

της Δικαιοσύνης και των Εσωτερικών Υποθέσεων, ο οποίος εγκρίθηκε από το Συμβούλιο Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων του Ιουνίου 2016²⁵.

Σύμφωνα με την ανακοίνωση, η Επιτροπή συγκρότησε ομάδα εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου για την αντιμετώπιση των νομικών, τεχνικών και επιχειρησιακών πτυχών των διαφόρων εναλλακτικών επιλογών για την επίτευξη της διαλειτουργικότητας των συστημάτων πληροφοριών στον τομέα της διαχείρισης και ασφάλειας των συνόρων. Σε συνέχεια των διαπιστώσεων που διατύπωσε η ομάδα εμπειρογνομόνων στην τελική της έκθεση²⁶, η Επιτροπή υπέβαλε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο περαιτέρω συγκεκριμένες ιδέες στο πλαίσιο της έβδομης έκθεσης προόδου προς την κατεύθυνση μιας αποτελεσματικής και πραγματικής Ένωσης ασφάλειας, η οποία χρησίμευσε ως βάση για τη διεξαγωγή κοινής συζήτησης σχετικά με τη μελλοντική πορεία²⁷. Παράλληλα με την ανακοίνωση του Απριλίου 2016, η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση για τη θέσπιση συστήματος εισόδου/εξόδου²⁸, το οποίο θα μπορούσε να αποτελέσει, με την επιφύλαξη της έγκρισής του από τους συννομοθέτες, το πρώτο σύστημα ΤΠ μεγάλης κλίμακας που θα έχει όντως αναπτυχθεί από τον eu-LISA.

Κατά την ανάπτυξη και την εκτέλεση των προαναφερόμενων καθηκόντων, ο eu-LISA θα πρέπει να λάβει υπόψη το θεμελιώδες δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως αναγνωρίζεται στο άρθρο 8 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, και ειδικότερα την αρχή του περιορισμού του σκοπού του εν λόγω δικαιώματος²⁹. Κατά τη διερεύνηση της διαλειτουργικότητας των συστημάτων μεγάλης κλίμακας, ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στις απαιτήσεις της προστασίας των δεδομένων ήδη από το σχεδιασμό, όπως αναφέρονται στο άρθρο 25 του νέου γενικού κανονισμού για την προστασία δεδομένων και στο άρθρο 20 της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων από τις αστυνομικές αρχές, που θα τεθούν σε εφαρμογή στις 25 Μαΐου 2018 και στις 5 Μαΐου 2018 αντίστοιχα.

Κατά την εξέταση πιθανών τροποποιήσεων στον ιδρυτικό κανονισμό, η Επιτροπή πρέπει να λάβει υπόψη τις σχετικές αλλαγές που έχουν επέλθει στη νομοθεσία της ΕΕ από την ίδρυση του Οργανισμού (όπως ο δημοσιονομικός κανονισμός και ο δημοσιονομικός κανονισμός-πλαίσιο)³⁰, καθώς και τις αλλαγές που απορρέουν από την κοινή προσέγγιση που προσαρτάται στην Κοινή Δήλωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της ΕΕ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 19ης Ιουλίου 2012, για τους αποκεντρωμένους οργανισμούς (κοινή προσέγγιση). Ο ιδρυτικός κανονισμός θα πρέπει επίσης να αντικατοπτρίζει τις νομικές αλλαγές που απορρέουν από την αξιολόγηση του SIS II. Χάρη στην αυξημένη πλέον πείρα που διαθέτει στη διαχείριση των συστημάτων σε κεντρικό επίπεδο, και δεδομένου του στόχου για τη βελτίωση της αποδοτικότητας, ο ίδιος ο eu-LISA έχει προτείνει, στα έγγραφα προγραμματισμού του, ορισμένες ιδέες για τη βελτίωση διαφόρων πτυχών της υφιστάμενης τεχνικής δομής των συστημάτων, οι οποίες απαιτούν ενδεχομένως τροποποιήσεις στον ιδρυτικό κανονισμό και/ή στους κανονισμούς των συστημάτων.

²⁵ 9368/16 της 6.6.2016.

²⁶ <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetailDoc&id=32600&no=1>

²⁷ COM(2017) 261 final της 16.5.2017.

²⁸ COM(2016) 194 final της 6.4.2016.

²⁹ Άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001, άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο β) της οδηγίας 95/46/ΕΚ, το οποίο στη συνέχεια αντικαταστάθηκε από το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679, ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1-88, άρθρο 3 της απόφασης πλαισίου 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου, το οποίο στη συνέχεια αντικαταστάθηκε από το άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο β) της οδηγίας (ΕΕ) 2016/680, ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 89-131.

³⁰ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/1929, ΕΕ L 286 της 30.10.2015, σ. 1. Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1271/2013 της Επιτροπής, ΕΕ L 328, της 7.12.2013, σ. 42.

Ο ιδρυτικός κανονισμός ανταποκρίνεται στο νομικό, πολιτικό και οικονομικό περιβάλλον εντός του οποίου δημιουργήθηκε ο Οργανισμός. Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης (βλέπε τμήμα 2) και οι εν λόγω αντικειμενικές, νομικές εξελίξεις, καθώς και οι εξελίξεις πολιτικής αποτελούν ευκαιρία για την προσαρμογή της εντολής του eu-LISA στις αυξανόμενες δυνατότητές του να συμβάλει περαιτέρω στην κάλυψη νέων αναγκών της ΕΕ και να αναπτύξει τη νέα προσέγγιση διαλειτουργικότητας. Για παράδειγμα, αξίζει να εξεταστεί το ενδεχόμενο επέκτασης της εντολής του Οργανισμού ώστε να παρέχει στήριξη, υπό συγκεκριμένες περιστάσεις, στα κράτη μέλη που είναι αρμόδια για τη λειτουργία των εθνικών συνιστωσών των συστημάτων. Αυτό πρέπει επίσης να εξεταστεί λαμβανομένης υπόψη της παρέμβασης του eu-LISA στην Ελλάδα λόγω της προσφυγικής κρίσης³¹.

Όπως επισημαίνεται στην ανακοίνωση με τίτλο «Προγραμματισμός των ανθρώπινων και χρηματοδοτικών πόρων για τους αποκεντρωμένους οργανισμούς την περίοδο 2014-2020»³², η οποία καθορίζει τον προγραμματισμό των επιπέδων προσωπικού και επιχορήγησης κάθε αποκεντρωμένου οργανισμού, ο προγραμματισμός αυτός πρέπει να είναι συμβατός με τη μείωση κατά 5 % του προσωπικού εντός πέντε ετών, που εφαρμόζεται σε όλα τα θεσμικά όργανα, τους φορείς και τους οργανισμούς. Δεδομένης της πρόσφατης σύστασής του, ο eu-LISA δεν κλήθηκε να προβεί σε μείωση προσωπικού κατά την περίοδο 2013-2015.

Κατά συνέπεια, οι τροποποιήσεις στον ιδρυτικό κανονισμό θα πρέπει να εξισορροπούν την πολιτική, νομική και οικονομική πραγματικότητα με τον πρωταρχικό στόχο που συνίσταται στο να διασφαλίζεται ότι ο eu-LISA διαθέτει επαρκή ικανότητα ώστε να εστιάζει στην επιτυχή εκτέλεση των βασικών καθηκόντων του. Σε αυτά περιλαμβάνονται η εξέλιξη των υφιστάμενων συστημάτων, και η προβλεπόμενη ανάπτυξη του ΣΕΕ, του ETIAS και του νέου αυτοματοποιημένου συστήματος για την καταχώριση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας και την παρακολούθηση του ποσοστού κάθε κράτους μέλους επί του συνόλου των αιτήσεων, καθώς και του διορθωτικού συστήματος κατανομής.

Εύλογα αναμένεται ότι η συμβολή του eu-LISA στη διαμόρφωση ενός συντονισμένου, αποτελεσματικού και συνεκτικού περιβάλλοντος ΤΠ για τη διαχείριση των συστημάτων ΤΠ που υποστηρίζουν την εφαρμογή των πολιτικών ΔΕΥ θα αυξηθεί προοδευτικά, μέσω της παροχής ενός επαγγελματικού και σταθερού περιβάλλοντος για την υποστήριξη της ανάπτυξης, της λειτουργικής διαχείρισης και της **εξέλιξης των συστημάτων ΤΠ**, συμπεριλαμβανομένης της **διαλειτουργικότητάς** τους, όπου χρειάζεται και επιτρέπεται από το νομικό πλαίσιο των συστημάτων.

Οι δυνατότητες του eu-LISA όσον αφορά την παροχή περαιτέρω προστιθέμενης αξίας στις δράσεις των ενδιαφερόμενων φορέων θα αυξηθούν συν τω χρόνω και σε συνάρτηση με τις τεχνολογικές εξελίξεις και τις εξελίξεις πολιτικής. Παράλληλα με τον φιλόδοξο μακροπρόθεσμο στόχο του eu-LISA να καταστεί κέντρο αριστείας, διαπιστώνεται αύξηση του αριθμού των αιτημάτων για την παροχή **ad hoc στήριξης** στους ενδιαφερόμενους φορείς, όπως η παροχή συνδρομής στις αρχές του 2016 προς τις ελληνικές αρχές για την αύξηση της δυνατότητας εξυπηρέτησης του διακομιστή του Eurodac. Ομοίως, ο eu-LISA θα μπορούσε να συμβάλει σε τεχνικά θέματα που σχετίζονται με υφιστάμενα ή νέα συστήματα παρέχοντας συνδρομή στις αντίστοιχες υπηρεσίες της Επιτροπής, κατόπιν αιτήματός τους. Ωστόσο,

³¹ Η Επιτροπή ζήτησε από τον eu-LISA να παράσχει στήριξη στις αρχές του 2016, κατά τη διάρκεια της προσφυγικής κρίσης, σε ένα ελληνικό κέντρο υποδοχής και ταυτοποίησης (hotspot) όσον αφορά την αύξηση της δυνατότητας εξυπηρέτησης του διακομιστή για το Eurodac, καθώς και να συμμετάσχει στις περιφερειακές ειδικές ομάδες της ΕΕ (EURTF) στον Πειραιά και στην Catania. Δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο να απαιτηθεί στο μέλλον η παροχή ad hoc στήριξης αυτού του είδους και σε άλλες περιοχές.

³² COM(2013) 519 final της 10.7.2013.

υπάρχουν σαφείς νομικοί και δημοσιονομικοί περιορισμοί στις υπηρεσίες που δύναται να παρέχει ο eu-LISA.

4. Συστάσεις σχετικά με αλλαγές στον ιδρυτικό κανονισμό

4.1. Συστάσεις που διατυπώνονται στην αξιολόγηση

Οι συστάσεις για νομοθετική τροποποίηση του κανονισμού για τον Οργανισμό, οι οποίες διατυπώνονται στην εξωτερική αξιολόγηση, συνοψίζονται στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που προσαρτάται στην παρούσα έκθεση. Σε αυτές περιλαμβάνονται οι ακόλουθες συστάσεις:

- Οι αρμοδιότητες της Επιτροπής όσον αφορά την υποδομή επικοινωνιών θα πρέπει να μεταβιβαστούν στον eu-LISA. Η συγκεκριμένη τροποποίηση προϋποθέτει τροποποίηση των πράξεων των συστημάτων. Συνεπάγεται δε τη μεταβίβαση των αντίστοιχων πιστώσεων του προϋπολογισμού.
- Η προσθήκη νέας διάταξης σχετικά με το πλαίσιο συνεργασίας του eu-LISA με άλλους οργανισμούς στον τομέα ΔΕΥ θα πρέπει να αποσαφηνίζει το πεδίο εφαρμογής της συνεργασίας εντός της εντολής του eu-LISA.
- Έως το τέλος Αυγούστου κάθε έτους θα πρέπει να εκδίδεται από το διοικητικό συμβούλιο ενδιάμεση έκθεση σχετικά με την πρόοδο που έχει επιτευχθεί όσον αφορά την υλοποίηση των προγραμματισμένων δραστηριοτήτων που καλύπτουν το πρώτο εξάμηνο του ίδιου έτους.
- Θα πρέπει να εξεταστεί η ενδεχόμενη επέκταση του πεδίου εφαρμογής των πιλοτικών σχεδίων που δύναται να αναθέτει η Επιτροπή στον eu-LISA (άρθρο 9). Το πεδίο εφαρμογής περιορίζεται επί του παρόντος στα δοκιμαστικά σχέδια που αναφέρονται στο άρθρο 54 παράγραφος 2 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού, τα οποία μπορούν να εκτελούνται χωρίς βασική πράξη. Το εν λόγω πεδίο εφαρμογής θα πρέπει να επεκταθεί ώστε να συμπεριλαμβάνει, τουλάχιστον, δοκιμαστικά σχέδια που διαθέτουν βασική πράξη.

Στην εξωτερική αξιολόγηση συνιστάται επίσης η διενέργεια εκ των προτέρων εκτίμησης κινδύνου για έργα αξίας άνω των 500 000 EUR που υλοποιούνται από τον eu-LISA εντός της τρέχουσας εντολής του (τα οποία δεν προκύπτουν δηλαδή από νομοθετική πράξη που του αναθέτει νέο σύστημα για το οποίο θα παρασχεθεί εκτίμηση επιπτώσεων από την Επιτροπή). Η σύσταση αυτή είναι σημαντική και θα ληφθεί δεόντως υπόψη από τον eu-LISA. Ωστόσο, δεν απαιτεί αλλαγή στον κανονισμό για τον Οργανισμό, δεδομένου ότι το άρθρο 29 παράγραφος 5 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1271/2013 της Επιτροπής και του δημοσιονομικού κανονισμού του Οργανισμού επιβάλλει ήδη την υποχρέωση διενέργειας εκ των προτέρων και εκ των υστέρων αξιολογήσεων των προγραμμάτων και των δραστηριοτήτων που συνεπάγονται σημαντικές δαπάνες.

Στην εξωτερική αξιολόγηση διατυπώνονται επίσης και άλλες συστάσεις σχετικά με τροποποιήσεις στην εντολή του Οργανισμού. Οι συστάσεις αυτές θα πρέπει να ενσωματωθούν στις νομοθετικές πράξεις των συστημάτων και δεν απαιτούν τροποποίηση του κανονισμού για τον Οργανισμό όσον αφορά τα στατιστικά στοιχεία:

- επέκταση της αρμοδιότητας του eu-LISA ώστε να συμπεριλαμβάνει την παραγωγή/δημοσίευση των στατιστικών στοιχείων για κάθε σύστημα·

- ανάθεση νέου καθήκοντος στον eu-LISA για την υποβολή εκθέσεων σχετικά με την ποιότητα και την ανάλυση των δεδομένων. Οι τροποποιήσεις αυτές υπόκεινται στη συμμόρφωση με το νομοθετικό πλαίσιο για την προστασία των δεδομένων.

4.2 Συστάσεις που απορρέουν από μεταγενέστερες νομικές ή αντικειμενικές εξελίξεις ή εξελίξεις πολιτικής

Οι συστάσεις σχετικά με τις τροποποιήσεις του κανονισμού για τον Οργανισμό που απορρέουν από τις νομικές ή αντικειμενικές εξελίξεις ή τις εξελίξεις πολιτικής, όπως αναφέρονται στο σημείο 3, μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

- πιθανές αλλαγές που προκύπτουν από προτάσεις αναθεώρησης των νομοθετικών πράξεων για το SIS και από την αναθεώρηση της αναδιατύπωσης του Eurodac θα πρέπει να αποτυπωθούν στον κανονισμό για τον Οργανισμό·
- θα πρέπει να ενσωματωθούν κατάλληλες αλλαγές ώστε ο eu-LISA να είναι σε θέση να εκτελεί τα καθήκοντα που αναφέρονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής, της 6ης Απριλίου 2016, με τίτλο «Πιο Ισχυρά και Έξυπνα Συστήματα Πληροφοριών για τα Σύννορα και την Ασφάλεια» και στην έβδομη έκθεση προόδου προς την κατεύθυνση μιας αποτελεσματικής και πραγματικής Ένωσης ασφάλειας, της 16ης Μαΐου 2017, μεταξύ άλλων μέσω μελετών ή δραστηριοτήτων δοκιμών·
- θα πρέπει να ενσωματωθούν, όπου απαιτείται, αλλαγές που προκύπτουν από τροποποιήσεις της νομοθεσίας της ΕΕ (όπως ο δημοσιονομικός κανονισμός και ο δημοσιονομικός κανονισμός-πλαίσιο)·
- θα πρέπει να αποτυπωθούν οι αλλαγές που απορρέουν από την έγκριση εκ μέρους των συννομοθετών προτάσεων της Επιτροπής για την ανάθεση νέων συστημάτων στον Οργανισμό, όπως οι προτάσεις για το ΣΕΕ ή για την αναδιατύπωση του κανονισμού του Δουβλίνου·
- θα πρέπει να αποτυπωθούν, όπου δικαιολογούνται, αλλαγές που απορρέουν από τα έγγραφα προγραμματισμού του eu-LISA σχετικά με την τεχνική εξέλιξη, όπως οι ρυθμίσεις ενεργητικής/ενεργητικής διάρθρωσης των κεντρικών συστημάτων·
- θα πρέπει να ενσωματωθούν αλλαγές που απορρέουν από την κοινή προσέγγιση·
- θα πρέπει να προβλεφθούν αλλαγές με τις οποίες να δίνεται η δυνατότητα στον eu-LISA να παρέχει στα κράτη μέλη, αφενός, συμβουλές σχετικά με τη σύνδεση των εθνικών συστημάτων στα κεντρικά συστήματα και, αφετέρου, ad hoc συνδρομή και στήριξη (όπως η στήριξη που παρείχε στο ελληνικό κέντρο υποδοχής και ταυτοποίησης), κατόπιν σχετικού αιτήματος·
- αλλαγές με τις οποίες να δίνεται η δυνατότητα στον eu-LISA να παρέχει στις αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής συνδρομή ή στήριξη σχετικά με τεχνικά θέματα που αφορούν υφιστάμενα ή νέα συστήματα, κατόπιν σχετικού αιτήματος·
- θα πρέπει να εισαχθεί αλλαγή στο άρθρο 1 παράγραφος 3, ώστε να αποσαφηνιστεί ότι είναι δυνατόν να ανατεθεί στον Οργανισμό η ευθύνη για υφιστάμενα συστήματα που ενδέχεται να του μεταβιβαστούν.

5. Συμπέρασμα

5.1. Αποτέλεσμα της αξιολόγησης

Η πρώτη αξιολόγηση του Οργανισμού επιβεβαίωσε ότι, όπως και τα συστήματα που υπόκεινται στη λειτουργική διαχείρισή του και είναι καίριας σημασίας για τη λειτουργία του συνεχώς εξελισσόμενου χώρου Σένγκεν, ο eu-LISA αποτελεί έναν οργανισμό που παρουσιάζει καλές επιδόσεις και αποκτά ολοένα αυξανόμενη βαρύτητα.

Αποδείχτηκε, επομένως, ότι η απόφαση για τη θέσπιση ειδικού οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον οποίο ανατέθηκε η λειτουργική διαχείριση των συστημάτων SIS, VIS και Eurodac, καθώς και η προετοιμασία, η ανάπτυξη και η λειτουργική διαχείριση παρόμοιων συστημάτων, ήταν απολύτως δικαιολογημένη.

Η αξιολόγηση επιβεβαίωσε επίσης ότι η λειτουργία του Οργανισμού αποτελεί έργο σε εξέλιξη. Μολονότι η πλήρης ωρίμανση του Οργανισμού εντός των πρώτων τριών ετών λειτουργίας του δεν θα συνιστούσε ρεαλιστική προσδοκία, ο eu-LISA κατόρθωσε να εδραιωθεί ως αξιόπιστος φορέας εκτέλεσης της λειτουργικής διαχείρισης των συστημάτων SIS, VIS και Eurodac, καθώς και άλλων συμπληρωματικών καθηκόντων. Αποτελεί επίσης σημαντικό ενδιαφερόμενο φορέα για τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και άλλους οργανισμούς στον τομέα ΔΕΥ.

Στην αξιολόγηση διατυπώθηκαν επίσης προτάσεις για τη βελτίωση της εκτέλεσης της τρέχουσας εντολής και προσδιορίστηκαν περιορισμοί στην επέκταση της εντολής.

Παρότι αποδείχτηκε ότι ο Οργανισμός δύναται να αποφέρει περισσότερα αποτελέσματα με το ίδιο επίπεδο πόρων και μπορεί να προσαρμόζεται με υψηλό βαθμό ευελιξίας σε νέες ανάγκες, η αξιολόγηση κατέληξε επίσης στο συμπέρασμα ότι, σε περίπτωση που ανατεθεί στον eu-LISA η ευθύνη για νέα συστήματα ΤΠ, δεν θα είναι σε θέση να αντεπεξέλθει με τους διαθέσιμους πόρους. Δεδομένων των προκλήσεων στους τομείς της μετανάστευσης και της ασφάλειας, είναι σαφές ότι, κατά τα προσεχή έτη, ο eu-LISA θα συνεχίσει να έχει υψηλότατο φόρτο εργασίας όσον αφορά την εκπλήρωση της κύριας αποστολής του (δηλαδή τη λειτουργική διαχείριση των συστημάτων SIS II, VIS και Eurodac, την προβλεπόμενη εξέλιξη και διαλειτουργικότητά τους, καθώς και την ανάπτυξη και τη λειτουργική διαχείριση μελλοντικών συστημάτων ΤΠ μεγάλης κλίμακας στον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης).

Ως εκ τούτου, οι προσπάθειες πρέπει να επικεντρωθούν στο να διασφαλιστεί ότι ο Οργανισμός διαθέτει την ικανότητα διαχείρισης των βασικών δραστηριοτήτων του. Προκειμένου να περιοριστεί ο κίνδυνος ο eu-LISA να μην είναι σε θέση να ανταποκρίνεται σε αιτήματα που προκύπτουν λόγω των εξαιρετικά δυναμικών εξελίξεων στον τομέα πολιτικής, ο Οργανισμός θα πρέπει να εντείνει τη συνεργασία του με τους ενδιαφερόμενους φορείς, και κυρίως με τα κράτη μέλη και την Επιτροπή· το διοικητικό συμβούλιο και οι συμβουλευτικές ομάδες θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν ως βασικές πλατφόρμες επικοινωνίας για τον σκοπό αυτό. Καθοριστικός παράγοντας επιτυχίας θα είναι η απόδοση προτεραιότητας στα βασικά καθήκοντα και οι συνεχείς βελτιώσεις όσον αφορά την οικονομική αποδοτικότητα.

5.2. Επόμενα βήματα

Επιπλέον της παρούσας έκθεσης και των συστάσεών της, η Επιτροπή καταθέτει πρόταση, η οποία φέρει την ίδια ημερομηνία με την παρούσα έκθεση, για την τροποποίηση του ιδρυτικού κανονισμού και των πράξεων των συστημάτων, όπου απαιτείται.

Πέραν της ενσωμάτωσης των αλλαγών που απορρέουν από την εξωτερική ανεξάρτητη αξιολόγηση, ιδιαίτερα όσον αφορά τη μεταβίβαση των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής σχετικά με την υποδομή επικοινωνιών στον eu-LISA, η πρόταση θα εναρμονίσει τον ιδρυτικό κανονισμό με τις επικαιροποιημένες πράξεις που διέπουν τη λειτουργία των οργανισμών της ΕΕ, όπως ο δημοσιονομικός κανονισμός, καθώς και με την κοινή προσέγγιση. Θα λάβει επίσης υπόψη τις προτάσεις αναθεώρησης των νομοθετικών πράξεων του SIS και την πρόταση με την οποία αναθεωρήθηκε η αναδιατύπωση του κανονισμού Eurodac.

Στον κανονισμό για τον Οργανισμό θα πρέπει επίσης να αποτυπώνονται τα πιθανά νέα καθήκοντα του Οργανισμού που προβλέπονται στην ανακοίνωση με τίτλο «Πιο Ισχυρά και Έξυπνα Συστήματα Πληροφοριών για τα Σύνορα και την Ασφάλεια» και στην έβδομη έκθεση προόδου προς την κατεύθυνση μιας αποτελεσματικής και πραγματικής Ένωσης ασφάλειας.

Άλλες αλλαγές θα περιλαμβάνουν την περαιτέρω στοχευμένη επέκταση του πεδίου εφαρμογής της εντολής του Οργανισμού, όπως τη δυνατότητα παροχής ad hoc στήριξης στα κράτη μέλη, καθώς και αλλαγές που προκύπτουν από τεχνικές εξελίξεις, όπου αυτές δικαιολογούνται.

Τέλος, παράλληλα με τις απαιτούμενες τροποποιήσεις λόγω της μελλοντικής έκδοσης της πρότασης για το ΣΕΕ, θα απαιτηθούν επίσης αλλαγές στον ιδρυτικό κανονισμό οι οποίες προκύπτουν από άλλες προτάσεις που προβλέπουν καθήκοντα ανάπτυξης ή λειτουργικής διαχείρισης για τον eu-LISA.

Οι τροποποιήσεις που περιγράφονται ανωτέρω είναι ουσιαστικά τεχνικές, υπό την έννοια ότι απαιτούνται είτε για τη βελτίωση της λειτουργίας και της λειτουργικής και επιχειρησιακής αποτελεσματικότητας του Οργανισμού είτε λόγω άλλων νομοθετικών εξελίξεων και εξελίξεων πολιτικής, δηλαδή λόγω της ανάθεσης νέων συστημάτων ή καθηκόντων στον Οργανισμό. Οι εν λόγω τροποποιήσεις αναμένεται να επεκτείνουν την εντολή του Οργανισμού σε περιορισμένο βαθμό και έχουν αξιολογηθεί πρωτίστως σε σχέση με τους χρηματοδοτικούς και ανθρώπινους πόρους, συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων του προϋπολογισμού που είχε προτείνει η Επιτροπή για τον eu-LISA στο πλαίσιο των εν εξελίξει νομοθετικών διαδικασιών σχετικά με το ΣΕΕ, το Eurodac, το Δουβλίνο II, το SIS και το ETIAS.